

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
25 ΜΑΪΟΥ 2012

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κωνσταντίνος Καβάφης

Μελαγχολία του Ίάσωνος Κλεάνδρου
ποιητού ἐν Κομμαγηνῇ· 595 μ.Χ.

Τό γήρασμα τοῦ σώματος καί τῆς μορφῆς μου
εἶναι πληγή ἀπό φοικτό μαχαῖρι.
Δέν ἔχω ἐγκαρτέρησι καμιά.
Εἰς σέ προστρέχω Τέχνη τῆς Ποιήσεως,
πού κάπως ξέρεις ἀπό φάρμακα·
νάρκης τοῦ ἄλγους δοκιμές, ἐν Φαντασία καί Λόγω.

Εἶναι πληγή ἀπό φοικτό μαχαῖρι. —
Τά φάρμακά σου φέρε Τέχνη τῆς Ποιήσεως,
πού κάμνουνε — για λίγο — νά μή νοιωθεταί ἡ πληγή.

(1921)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- A1.** Τρία ἀπό τα βασικά γνωρίσματα τῆς ποιήσεως τοῦ Κ. Καβάφη εἶναι ἡ πεζολογία, ἡ ἰδιότυπη γλώσσα καί ἡ χρῆση συμβόλων. Για το κάθε ένα ἀπό τα παραπάνω γνωρίσματα να γράψετε ένα ἀντίστοιχο παράδειγμα ἀπό το ποῖμα που σας δόθηκε.

Μονάδες 15

- B1.** Στο ποῖμα, σύμφωνα με τον Στέφανο Διαλησμά, «έχουμε ένα δυσανάλογα μεγάλο τίτλο (με προσεκτικά τοποθετημένη στίξη, ὡστε να προβάλλει τα μέρη ἀπό τα οποία ἀπαρτίζεται) που υποστηρίζει καί συμπληρώνει ποικιλοτρόπως το ποῖμα».

Να τεκμηριώσετε τὴν παραπάνω ἀπόψη αιτιολογώντας τὴ συγκεκριμένη ἐπιλογή του τίτλου ἀπό τον ποιητή.

Μονάδες 20

- B2.** Να επισημάνετε στο ποίημα τέσσερα διαφορετικά εκφραστικά μέσα (μονάδες 8) και να ερμηνεύσετε τη λειτουργία τους (μονάδες 12).

Μονάδες 20

- Γ1.** Να σχολιάσετε τους παρακάτω στίχους σε ένα κείμενο 100-120 λέξεων:

**Εἰς σέ προστρέχω Τέχνη τῆς Ποιήσεως,
πού κάπως ξέρεις ἀπό φάρμακα
νάρκης τοῦ ἄλλου δοκιμές, ἐν Φαντασίᾳ καὶ Λόγῳ.**

Μονάδες 25

- Δ1.** Να συγκρίνετε ως προς το περιεχόμενο το ποίημα του Κ. Καβάφη *Μελαγχολία τοῦ Ἰάσωνος Κλεάνδρου ποιητοῦ ἐν Κομμαγηνῇ 595 μ.Χ.* με το παρακάτω ποίημα του Γ. Λειβαδίτη *Αυτοβιογραφία*, εντοπίζοντας (μονάδες 5) και σχολιάζοντας (μονάδες 15) τρεις ομοιότητες και δύο διαφορές μεταξύ των δύο ποιημάτων.

Μονάδες 20

**Τάσος Λειβαδίτης
Αυτοβιογραφία**

Ἄνθρωποι πού δέ γνώρισαν ποτέ μου δώσαν τὸ αἷμα μου καὶ τ' ὄνομά μου,
στὴν ἡλικία μου χιονίζει, χιονίζει ἀδιάκοπα
μιὰ κίνηση πάντα σὰ νᾶθελα νὰ προσφυλαχτῶ ἀπὸνα χτύπημα
δίψασα γιὰ ὅλη τὴ ζωὴ, κι ὅμως τὴν ἄφησα
γιὰ ν' ἀρπαχτῶ ἀπ' τὰ πελώρια ἀγκάθια τῆς αἰωνότητας,
ἢ σάρκα μου ἕνας ἐπίδεσμος γύρω ἀπ' τὸ αὐριανό μου τίποτα
κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ μὲ βοηθήσει στὸν πόνο μου
ἐκτὸς ἀπ' τὸν ἴδιό μου τὸν πόνο – εἶμαι ἐδῶ, ἀνάμεσά σας, κι ὀλομόναχος,
κ' ἡ ποίηση σὰ μιὰ μεγάλη ἀλήθεια, πού τὴν ἀνακαλύπτεις ὕστερ' ἀπὸ χρόνια,
ὅταν δὲν μπορεῖ νὰ σοῦ χρησιμέψει πιά σὲ τίποτα.

Ἐπάγγελμά μου: τὸ ἀκατόρθωτο.

Τάσος Λειβαδίτης, *Ποίηση*, τ. 1, Αθήνα, Εκδόσεις Κέδρος, 2003, σ. 429.